

Інформаційно-аналітична довідка щодо основних тенденцій соціально-економічного розвитку регіону

1.Аналіз реального сектору економіки.

1.1.Промисловість.

На підконтрольній українській владі території залишилась незначна частка таких галузей як вугільна промисловість, виробництво будівельних матеріалів, харчова та легка промисловість. За даними Держстату України, кількість промислових підприємств у 2018 році склала 476, з них 396 – малі підприємства.

Основні підприємства зосереджені у містах Сєвєродонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, Кремінна, питома вага яких в загальному обсязі реалізованої промислової продукції області майже 50,0 %.

Середньооблікова кількість працюючих у промисловому комплексі у серпні 2019 року склала 32,5 тис. осіб, зменшення до попереднього місяця – 0,5 %.

Заробітна плата штатних працівників в середньому за серпень 2019 року склала 10189,1 грн, що більше на 5,8 % від попереднього місяця та на 14,0 % від середнього рівня по регіону.

Обсяг реалізованої промислової продукції у січні-серпні 2019 року склав 15,3 млрд грн, що становить 0,9 % від загальнодержавного.

Індекс промислової продукції у січні-серпні 2019 року порівняно з січнем-серпнем 2018 року становив 98,0 % (січень-серпень 2018 до січня-серпня 2017 року – 81,0 %).

Практично все виробництво **хімічних речовин і хімічної продукції** зосереджено на території, підконтрольній українській владі. Основними підприємствами є: ПрАТ «Сєвєродонецьке об'єднання «Азот», ТОВ НВП «Зоря», ВКФ ТОВ «ТАНА» та інші.

У січні-серпні 2019 року підприємствами галузі вироблено товарної продукції на суму:

- ТОВ НВП «Зоря» – 675,9 млн грн (103,8 % до аналогічного періоду 2018 року);
- ТОВ НВФ «Мікрохім» – 208,9 млн грн (126,7 %);
- ПАТ «Рідкісні гази» – 886,0 тис. грн (53,1 %);
- ВКФ ТОВ «ТАНА» – 76,6 млн грн (115,7 %).

ПрАТ «Сєвєродонецьке об'єднання «Азот», одне з основних підприємств хімічної галузі області, працює неритмічно та надає послуги тільки з переробки давальницької сировини. За 8 місяців поточного року підприємством вироблено селітри аміачної 166,5 тис. тонн (аналогічний період 2018 року – 46,8 тис. тонн), аміаку водного – 1,4 тис. тонн (аналогічний період 2018 року – 0,3 тис. тонн), карbamідно-аміачної суміші – 6,1 тис. тонн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 13,5 %.

Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої продукції представлено ТОВ «НВО «Склопластик», ТОВ «Рубіжанський трубний завод» та іншими підприємствами.

Продовження додатка

Основними підприємствами галузі за 8 місяців поточного року вироблено продукції на суму:

- ТОВ «НВО «Склопластик» – 131,4 млн грн (88,5 % до аналогічного періоду 2018 року);

- ТОВ «Рубіжанський трубний завод» – 8,4 млн грн (105,0 %). Вироблено товарної продукції у натуральному вигляді 1670,1 тонни (104,4 %).

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 2,2 %.

Основні підприємства галузі **машинобудування**, що працюють на території підконтрольній українській владі: ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод», ПрАТ «CHBO «Імпульс», ТОВ НВП «Мікротерм», ТДВ «Сєвєродонецький завод хімічного нестандартизованого обладнання».

На ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод» за 8 місяців 2019 року обсяг товарної продукції склав 1542,6 млн грн (8 місяців 2018 року – 1245,7 млн грн). Виготовлено 862 нових вагона (8 місяців 2018 року – 917), відремонтовано 843 (8 місяців 2018 року – 515) вагони.

ПрАТ «CHBO «Імпульс» вироблено товарної продукції на суму 1055,6 млн грн (січень-серпень 2018 року – 1608,1 млн грн), ТОВ НВП «Мікротерм» – 6,5 млн грн (січень-серпень 2018 року – 7,8 млн грн).

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 15,2 %.

На території підконтрольній українській владі в галузі **текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** працюють ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ, ФОП Смалій м. Рубіжне, ТОВ «Рубіжанська панчішна мануфактура», ТОВ «Старобільська швейна фабрика» та інші малі підприємства, які мають незначний вплив на обсяги виробництва.

За підсумками роботи у січні-серпні 2019 року темп росту промислової продукції підприємств галузі до січня-травня 2018 року складає:

- ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ – 96,1 %;
- ФОП Смалій м. Рубіжне – 133,7 %.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 0,5 %.

Основне підприємство галузі **виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність**, яке виробляє 99,0 % обсягів товарної продукції – ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат».

Протягом січня-серпня 2019 року вироблено товарної продукції на суму 2314,1 млн грн (76,9 % до січня-серпня 2018 року). У натуральному виразі вироблено картону та паперу 100,4 тис. тонн (68,5 % до січня-серпня 2018 року), гофротари – 92,7 млн м³ (93,9 %).

Скорочення обсягу виробництва відбулося у зв'язку з забороною ввезення на територію РФ низки товарів, країною походження яких є Україна, зокрема, експорту товарів групи ТН ЗЕД 4805 (папір та картон, некрейдований, у рулонах або в аркушах, не піддані додатковому обробленню або оброблені).

Частка в структурі реалізації промислового виробництва – 15,1 %.

Добувна промисловість

Продовження додатка

На території підконтрольній українській владі працюють 4 шахти ПАТ «Лисичанськвугілля» та 4 шахти ДП «Первомайськвугілля».

У січні-серпні 2019 року загальний обсяг товарної продукції (в натуральному виразі) 154,4 тис. тонн вугілля, що становить 72,5 % до січня-серпня 2018 року, у тому числі:

- ПАТ «Лисичанськвугілля» – 71,8 тис. тонн (71,2 % до січня-серпня 2018 року);
- ДП «Первомайськвугілля» – 83,0 тис. тонн (74,1 % відповідно).

За січень-серпень 2019 року обсяг реалізованої товарної продукції в діючих цінах без ПДВ по вугільним підприємствам області складає 333,6 млн грн, що становить 67,0 % до аналогічного періоду 2018 року.

На 01.09.2019 на складах вугледобувних підприємств знаходиться 34,8 тис. тонн рядового вугілля, у тому числі:

- ДП «Первомайськвугілля» – 12,2 тис. тонн;
- ПАТ «Лисичанськвугілля» – 22,6 тис. тонн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 5,7 %.

Електроенергетичну галузь економіки області представляють:

- енергогенеруючі підприємства – ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго», ДП «Сєвєродонецька ТЕЦ», блок-станції підприємств (ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Зоря», які виробляють електроенергію для власних потреб);
- послуги з розподілу електричної енергії – ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» та Луганська філія ДП «Регіональні електричні мережі»;
- послуги з постачання електричної енергії – постачальник «останньої надії» ДПЗД «Укрінтеренерго», постачальник універсальних послуг ТОВ «ЕНЕРА СХІД», інші постачальники за вільними цінами.

Свою діяльність підприємства галузі починаючи з 01.01.2019 здійснюють в рамках нової моделі ринку електричної енергії (Закон України «Про ринок електричної енергії»). Це надає можливість споживачам придбати електричну енергію у постачальників та виробників не залежно від їх місця знаходження уникаючи монополій.

Через знаходження ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК «Східенерго» в зоні бойових дій пошкоджено значну кількість ліній електромереж (на балансі підприємства 20 повітряних ліній, з них 8 – 110 кВ та 12 – 220 кВ. В робочому стані 12 ліній: 7 ліній – 220 кВ та 5 ліній – 110 кВ. У роботі одна лінія 220 кВ і 5 ліній по 110 кВ. На станції 6 енергоблоків, 2 з яких знаходяться в роботі з видачею навантаження 280 МВт/добу.

За січень-серпень 2019 року генеруючими потужностями області вироблено 1556,8 млн кВт·год. електроенергії.

Сумарний обсяг поставленої споживачам електроенергії мережами ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» та ДП «Регіональні електричні мережі» за січень-серпень 2019 року склав 900,4 млн кВт год, в т.ч.

- ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» – 789,8 млн кВт год.;
- ЛФ ДП «Регіональні електричні мережі» – 110,6 млн кВт год.

Газова промисловість

АТ «Луганськгаз» здійснює діяльність з постачання та транспортування природного газу розподільними трубопроводами в межах області.

Компанія забезпечує закупівлю й поставку газу населенню, бюджетним установам, промисловим споживачам, громадським організаціям, експлуатацію розподільних газових мереж області, виконує роботи з газифікації об'єктів і населених пунктів регіону.

Протягом січня-серпня 2019 року видобуто на газоконденсатних родовищах області 123,0 млн м³ природного газу.

В області загалом спожито 280,4 млн м³ природного газу (без урахування транспортування по прямим трубам).

На 01.09.2019, за інформацією АТ «Луганськгаз», рівень розрахунків споживачів за спожитий природний газ з початку року (без розподілу природного газу) складає 102,4 % (нараховано 1125,7 млн грн, сплачено 1153,2 млн грн), в тому числі:

- населення (без врахування пільг та субсидій) розрахувалося на 81,6 % (нараховано 950,6 млн грн, сплачено 775,6 млн грн);
- бюджетні установи – 14,4 % (нараховано 4410,8 тис грн, сплачено 635,2 тис. грн).

За інформацією НАК «Нафтогаз України», на 10.09.2019 теплопостачальні підприємства області розрахувалися за поставлений природний газ на 21,1 % (спожито 52,8 млн м³, нараховано 394,8 млн грн, сплачено 83,6 млн грн, крім того сплачено у 2019 році та віднесено на погашення боргів минулих періодів 226,1 млн грн).

На обсяги виробництва та реалізації промислової продукції впливають наступні фактори:

- ізольованість регіону від Об'єднаної енергетичної системи України;
- відсутність бюджетного фінансування вугледобувних підприємств;
- низька ціна на вугільну продукцію державних вугледобувних підприємств;
- неконкурентоспроможність продукції через непомірно високу ціну на газ, який використовується у якості сировини;
- виникнення енергетичних та логістичних проблем.

У 2019 році продовжено роботу щодо сприяння сталому розвитку промислового комплексу регіону.

Для встановлення надійного електропостачання та відновлення сталої роботи провідних підприємств регіону (ПрАТ «ЛИНІК», ПрАТ «Сєвєродонецьке об'єднання «Азот») продовжено координацію робіт щодо будівництва підстанції ПС 500 кВ «Кремінська» із заходами ПЛ 500 кВ «Донбаська-Донська» та ПЛ 220 кВ «Кремінська-Ювілейна».

З метою впровадження енергосервісних договорів у Сєвєродонецькій міськраді та на території області проведено робочу зустріч з представниками компанії ТОВ «КиїВЕСКО» щодо відбору потенційних об'єктів.

1.2. Сільське господарство.

Виробництво сільськогосподарської продукції, на підконтрольних українській владі територіях здійснюють 1044 агропромислових формувань та 44,1 тис. особистих селянських господарств.

Середньооблікова кількість працівників, зайнятих у сільському господарстві у серпні 2019 року становила 10,8 тис. осіб, що на 0,4 % менше від попереднього місяця.

Заробітна плата штатних працівників в середньому за серпень 2019 року склала 8967,1 грн, що на 16,9 % менше від попереднього місяця та на 0,3 % більше від середнього рівня по регіону.

Індекс сільськогосподарської продукції по господарствам усіх категорій у січні-серпні 2019 року порівняно із січнем-серпнем 2018 року склав 110,3 %, у тому числі: продукція рослинництва – 112,6 %, продукція тваринництва – 100,8 %.

Рослинництво. В області триває збирання пізніх культур. На 30.09.2019 у господарствах області зібрано проса на площі 2,1 тис. га (78,0 %) 3,9 тис. тонн з урожайністю 18,5 ц/га; льону олійного – 2,1 тис. га (89,0 %) 1,6 тис. тонн, (7,4 ц/га); гірчиці – 4,1 тис. га (78,0 %) 3,0 тис. тонн (7,3 ц/га); кукурудзи на зерно – 1,7 тис. га (3,0 %) 6,6 тис. тонн (39,8 ц/га); соняшнику – 215,2 тис. га (59,0 %) 460,9 тис. тонн (21,4 ц/га).

Під урожай 2020 року планується посіяти 265,8 тис. га озимих зернових культур, у т. ч. пшениці – 258,4 тис. га, ячменю – 5,2 тис. га, жита – 2,2 тис. га, крім того озимого ріпаку – 3,3 тис. га.

На 30.09.2019 всього посіяно 183,9 тис. га (69,0 % до запланованого), у т. ч.: озимої пшениці – 181,3 тис. га (70,0 %); озимого ячменю – 2,3 тис. га (44,0 %); озимого жита – 0,3 тис. га (16,0 %); озимого ріпаку – 10,6 тис. га (316,0 %).

Під посів озимих культур закуплено 36,2 тис. тонн мінеральних добрив (91,2 % до запланованого).

Забезпеченість насіннєвим матеріалом складає 100,0 %, у т. ч.: власним насінням – 51,6 тис. тонн (89,0 %), придбаним – 6,2 тис. тонн (11,0 %).

З початку року закуплено сільськогосподарської техніки в кількості 236 од. на суму 214,8 млн грн. З них: 38 тракторів, 16 зернозбиральних комбайнів, іншої техніки – 182 од.

Кількість укладених договорів оренди земельних часток (паїв) на 10.09.2019 складає 108877 од. загальною вартістю 15683818,3 тис. грн. Середній відсоток нарахованої орендної плати від грошової оцінки землі – 6,0 %, процент виплати орендної плати за 2019 рік – 33,0 %.

Тваринництво. У зв'язку з вибрачкою хворого та малопродуктивного поголів'я корів та збільшенням реалізації худоби на м'ясо станом на 01.09.2019 у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року зменшилося поголів'я великої рогатої худоби на 3,2 % (становить 58,0 тис. голів), у т. ч. поголів'я корів зменшилося на 5,0 % (становить 24,7 тис. голів).

За рахунок власного відтворення збільшено поголів'я свиней на 20,9 % та склало 52,7 тис. голів.

У зв'язку зі збільшенням маточного поголів'я дрібної рогатої худоби, поголів'я овець та кіз збільшилось на 1,8 % і склало 28,9 тис. голів.

Через забій птиці для реалізації у зв'язку з досягненням кондиційної ваги птиці всіх видів поголів'я зменшилось на 15,7 % та склало 1233,4 тис. голів.

За рахунок збільшення надою на фуражну корову по області на 8,9 % (3936,4 кг), виробництво молока у січні-серпні 2019 року порівняно з аналогічним періодом попереднього року збільшилось на 0,1 % та склало 88,3 тис. тонн.

За рахунок збільшення середньої ваги реалізованого поголів'я сільськогосподарських тварин, виробництво м'яса по всіх категоріях господарств збільшилось на 43,9 % та дорівнює 8,2 тис. тонн.

Через збільшення продуктивності поголів'я курей-несучок, порівняно з січнем-серпнем 2018 року, збільшилось виробництво яєць на 4,6 % та склало 54,6 млн штук.

Переробкою сільськогосподарської продукції у Луганській області займаються 134 підприємства малого та середнього бізнесу у 8 підгалузях: хлібопекарська, борошномельно-круп'яна, олійно-жирова, м'ясна, молочна, пиво-безалкогольна, комбікормова, кондитерська.

Для забезпечення потреб населення області виробляються майже всі види продовольства, окрім цукру, спирту, лікеро-горілчаних виробів, консервів, риби та продуктів дитячого харчування.

Для підприємств харчової промисловості характерне неповне завантаження виробничих потужностей в галузях: молочна промисловість – близько 30 %, хлібопекарська – 50 %, виробництво олії – 35 %.

З метою підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках станом на 30.09.2019 впроваджено систему управління безпекою продуктів харчування (НАССР) та систему управління якості відповідно до вимог міжнародних стандартів (ISSO серії 9000 та 22000) на 14 підприємствах харчової та переробної промисловості в галузях: олійно-жирова – 3, пивоварна – 1, інші – 10 од. В стадії впровадження перебувають 9 підприємств в галузях: олійно-жирова – 1, хлібопекарська – 5, інші – 3 од. Провідні торговельні мережі області – «Сім'я» (ТОВ «Гведеон»), «Велика кишеня» (ТОВ «Фудком») та «Сільпо» (ТОВ «Сільпо-Фуд») – впровадили систему якості і безпечності харчових продуктів на кулінарному, хлібобулочному, рибопереробному та м'ясопереробному виробництвах.

Виробництво молочних продуктів представлено чотирма підприємствами: ПрАТ «Біловодський МРЗ», ПП «Продгрупсервіс», ПАТ «Старобільський молокозавод», ТОВ «Марківський сироробний завод», виробнича потужність яких становить 135 тис. тонн на рік. Асортимент виробленої продукції – понад 90 найменувань.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, за січень-серпень 2019 року вироблено: масла вершкового жирністю не більше

Продовження додатка

85 % – 576 тонн, (88,2 % до січня-серпня 2018 року); молока та вершків незгущених й без додання цукру чи інших підсолоджуvalьних речовин жирністю більше 1 %, але не більше 6 % – 626 тонн (47,5 %); молока і вершків коагульованих, йогурту, та інших ферментованих продуктів – 288 тонн (109,1 %), сирів свіжих неферментованих – 34 тонни (121,4 %). Зниження обсягів виробництва молока обробленого відбулося за рахунок зменшення надходження сировини на переробні підприємства.

Олійно-жирова галузь області представлена 5 провідними підприємствами (ТОВ «Сватівська олія», ТОВ «АгроКепітал Груп ЛТД», ТОВ «Слобожанський завод продтоварів», ТОВ «Старобільський завод продовольчих товарів», ТОВ «Троїцький маслопресовий завод») та понад 17 мініцехами, виробничі потужності яких дозволяють переробляти 390 тис. тонн сировини за рік.

За січень-серпень 2019 року підприємствами вироблено 69,4 тис. тонн олії соняшникової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих), що становить 117,4 % до січня-серпня 2018 року. Зростання виробництва олії соняшникової відбулося через збільшення валового збору насіння соняшнику врожаю 2018 року та, відповідно, обсягів його переробки.

Провідними підприємствами борошномельно-круп'яної промисловості (ТОВ «Айдарський пекар» та ТОВ «Айдар Милам») за січень-серпень 2019 року вироблено 22,7 тис. тонн борошна. Через зростання попиту на продукцію, порівняно з січнем-липнем 2018 року, виробництво збільшено на 23,4 %.

Хлібопекарська галузь представлена 35 підприємствами з річною потужністю 65,8 тис. тонн. Асортимент продукції, що випускається, налічує більше 300 найменувань хлібобулочних та кондитерських виробів. За січень-серпень 2019 року вироблено 4935 тонн хліба та хлібобулочних виробів (97,3 % до січня-серпня 2018 року). Слід зазначити, що органами статистики не обліковуються виробництво продукції міні-пекарень при супермаркетах. Окрім цього, близько 59,0 % хлібобулочних виробів випікається малими підприємствами, які працюють на єдиному податку. В сільській місцевості значна частина населення випікає хліб в домашніх умовах (до 10,0 %).

Пивоварінням в області займаються 3 підприємства (ТОВ «Пінта – Кремінський пивоварений завод», ТОВ «Лиспі», ТОВ «Вест менеджмент»), якими за січень-серпень 2019 року вироблено 605,3 тис. дал (113,0 % до січня-серпня 2018 року). Зростання виробництва відбулося за рахунок розширення ринків збуту та збільшення попиту на продукцію.

Пріоритетними напрямами подальшого розвитку підприємств харчової та переробної промисловості є: завантаження існуючих потужностей виробництва; впровадження новітніх технологій; технічне переоснащення підприємств; поліпшення якості та розширення асортименту продукції.

Оптову закупівлю зернових та технічних культур на території області здійснюють ТОВ СП «Нібулон», ТОВ «Кернел Трейд», Компанії «Каргілл», «Серна», ПАТ «Аграрний фонд» та ПрАТ «Агротон».

Продовження додатка

В області існує 19 елеваторів, загальна потужність яких складає 847,9 тис. тонн, з них – 16 діючих потужністю 765,8 тис. тонн. Завантаженість елеваторів станом на 30.09.2019 складає 79,8 %.

На території області існує чотири перевалочні пункти зернових та масляничних культур:

- пункт «Левада» (м. Сєвєродонецьк), потужність перевантаження становить 0,9 тис. тонн на добу;
- перевантажувальний комплекс компанії «Нібулон» (м. Сватове) потужністю 4 тис. тонн на добу;
- перевантажувальний комплекс ТОВ «Східзерноальянс» (м. Сватове) потужністю 2 тис. тонн на добу
- пункт ТОВ «Красноріченське» (Кремінський район), потужність перевантаження становить 0,3 тис. тонн на добу.

2. Стан розрахунків комунальних підприємств за електроенергією та природний газ (дані наведено по територіям, підконтрольним українській владі).

Загальна заборгованість підприємств централізованого теплопостачання області за спожитий природний газ, розподіл та транспортування природного газу на 01.09.2019 року склала 812,1 млн грн, у тому числі перед:

НАК «Нафтогаз України» – 732,1 млн грн;

ПАТ «Луганськгаз» – 19,6 млн грн;

ДК «Газ України» – 60,4 млн грн.

Крім того, пені та штрафні санкції склали 103,8 млн грн (НАК «Нафтогаз України» – 60,2 млн грн, ДК «Газ України» – 43,6 млн грн).

Протягом січня-серпня 2019 року спожито природного газу 51,9 млн куб. метрів на суму 388,2 млн грн, нараховане за розподіл та транспортування природного газу – 46,2 млн грн, оплачено 356,3 млн грн, з яких за спожитий природний газ – 296,0 млн грн (218,0 млн грн. віднесено в рахунок погашення заборгованості за спожитий газ минулих років, за даними НАК «Нафтогаз України»).

Загальний рівень розрахунків підприємств централізованого теплопостачання області за спожитий природний газ та його розподіл і транспортування січні-серпні 2019 року склав 82,0 %.

Загальна заборгованість підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення області за спожиту електроенергією на 01.09.2019 склала 385,4 млн грн, у тому числі по підприємствам теплопостачання – 9,5 млн грн (спожито електроенергії на суму 35,6 млн грн, оплачено 46,6 млн грн, рівень оплати – 131 %), водопостачання та водовідведення – 375,9 млн грн (спожито електроенергії на суму 177,2 млн грн, оплачено 164,6 млн грн, рівень оплати склав 93 %).

Крім того, пені та штрафні санкції – 69,0 млн грн (позивач ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»), у тому числі по підприємствам: теплопостачання – 11,2 млн грн, водопостачання та водовідведення – 57,8 млн грн.

Продовження додатка

Одним із чинників незадовільних розрахунків підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення за спожиті енергоносії є довготривале застосування економічно необґрунтованих тарифів, що призвело до наявності заборгованості з тарифної різниці, яка на 01.09.2019 в цілому склала 860,8 млн грн, у тому числі за 2019 рік – 164,8 млн грн, а саме по підприємствам:

- тепlopостачання – 700,2 млн грн (по населенню – 579,6 млн грн, бюджетним установам – 120,6 млн грн);
- водопровідно-каналізаційного господарства – 160,6 млн грн (по населенню – 150,4 млн грн, по бюджетним установам – 10,2 млн грн).

На 01.09.2019 залишилась невідшкодованою з державного бюджету (згідно постанов Кабінету Міністрів України від 18.05.2017 № 332, від 14.02.2018 № 110) тарифна різниця у сумі 114,7 млн грн., яка затверджена територіальною комісією із затвердження обсягів тарифної різниці, у тому числі по підприємствам:

тепlopостачання – 46,1 млн грн (по населенню – 1,2 млн грн, бюджетним установам – 44,9 млн грн);

водопровідно-каналізаційного господарства – 68,6 млн грн (по населенню – 67,0 млн грн, по бюджетним установам – 1,5 млн грн).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 217 «Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу» (із змінами та доповненнями) підприємствами тепlopостачання відкрито спеціальні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу. У серпні 2019 року середній норматив перерахування коштів на рахунок постачальника природного газу по категоріям споживачів склав: населення – 85,3 %, бюджетні установи – 84,1 %, інші споживачі – 70,8 %.

3. Аналіз інвестиційної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною статистикою України, обсяг залучених з початку інвестування **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу) в економіку Луганської області на 01.07.2019 склав 443,0 млн дол. США, що на 1,3 % більше обсягів інвестицій на початок року та становить 1,3 % до загального підсумку по Україні. Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одну особу населення нарastaючим підсумком з початку інвестування склав 205,5 дол. США, що на 1,3 % більше до початку року (на 31.12.2018 – 202,7 дол. США).

За даними Головного управління статистики у Луганській області, однією з найбільших країн-інвесторів, на яку припадає 84,3 % від загального обсягу прямих інвестицій області є Кіпр (373,8 млн дол. США). Також найбільші обсяги прямих інвестицій в область були залучені з таких країн: Велика

Британія (22,9 млн дол. США), Німеччина (4,3 млн дол. США), Панама (22,9 млн дол. США), які склали 7,1 % від загального обсягу прямих інвестицій.

На підприємствах промисловості зосереджено 367,6 млн дол. США (83,0 % загального обсягу прямих інвестицій в область), у т.ч. переробної – 310,9 млн дол. США, діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 57,2 млн дол. США; водопостачання; каналізації, поводження з відходами – 22,1 млн дол. США.

Активізація інвестиційної діяльності є однією з основних умов оздоровлення та розвитку регіональної економіки, рушійною силою її інтеграції у світове господарство за рахунок оновлення основних фондів, переведення капіталів з одних сфер в інші, передачі технологій, інновацій та управлінського досвіду.

Обсяги освоєних **капітальних інвестицій** у січні-червні 2019 року підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування склали 1165,0 млн грн, або 0,5 % від загального обсягу по Україні (січень-червень 2018 року – 0,5 %), що у порівняннях цінах на 16,2 % більше від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період попереднього року.

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 72,5 % загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 22,5 % капітальних інвестицій.

Вагомі частки капітальних інвестицій освоєно в машини, обладнання, інвентар і транспортні засоби – 66,6 % усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 23,6 %.

4. Стан розвитку будівельної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, у січні-серпні 2019 року підприємства області виконали будівельні роботи на суму 303,3 млн грн. Індекс будівельної продукції за січень-серпень 2019 року порівняно з аналогічним періодом 2018 року становив 116,2 % (січень-серпень 2018 року до січня-серпня 2017 року – 59,5 %).

Нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення склали 26,2 % від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонти – 46,2 % та 27,6 % відповідно.

У січні-червні 2019 року прийнято в експлуатацію 9030 м² загальної площини житлових будівель (нове будівництво), з яких 5924 м² (65,6 % загального житла) відповідно до Порядку № 158. Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла порівняно з відповідним періодом 2018 року зросла у 1,7 рази.

Введено в експлуатацію 11206 кв. м загальної площини житла, у тому числі у серпні поточного року – 947 кв. м. Будівництво здійснювалось індивідуальними забудовниками.

Продовжується реалізація обласного плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними

можливостями та інших маломобільних груп населення на 2017-2021 роки «Безбар'єрна Луганщина» (далі – План заходів).

Проведено моніторинг доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об'єктів житлового та громадського призначення, медичних закладів, поштових відділень усіх форм власності. Сформовано базу даних пріоритетних об'єктів, яка включає 1114 од., потреба в коштах для виконання робіт з обладнання засобами орієнтовно складає 100,0 млн грн.

У поточному році продовжується реалізація програм житлового кредитування, а саме:

- регіональної комплексної програми підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та покращання умов життєзабезпечення сільського населення «Власний дім» на 2017-2022 роки. За січень-серпень поточного року з державного бюджету профінансовано 2250,0 тис. грн, з обласного бюджету – 1550,0 тис. грн, районних бюджетів – 353,7 тис. грн. Сільським забудовникам надано 50 кредитів на суму 3731,1 тис. грн. З залученням кредитних коштів завершено будівництво (реконструйовано) та придбано 68 житлових будинків загальною площею 4647,9 кв. м;
- регіональної цільової програми забезпечення молоді житлом на 2018-2020 роки;
- регіональної цільової програми житлового кредитування учасників антитерористичної операції та членів їх сімей у Луганській області на 2017-2021 роки;
- регіональної цільової програми житлового кредитування внутрішньо переміщених осіб та членів їх сімей на 2019-2021 роки. У червні 2019 року облдержадміністрацію було виділено кошти з обласного бюджету на реалізацію заходів Програми в обсязі 3000,00 тис. грн.

5. Стан розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, **оборот зовнішньої торгівлі товарами** області у січні-липні 2019 року становив 265,3 млн дол. США та зменшився порівняно з аналогічним періодом 2018 року на 7,3 %.

Обсяг експорту товарів у січні-липні 2019 року становив 98,8 млн. дол. США та у порівнянні з січнем-липнем 2018 року зменшився на 16,3 %.

Обсяг імпорту товарів склав 166,5 млн дол. США, що на 1,0 % менше аналогічного періоду попереднього року.

Негативне сальдо становило 67,7 млн дол. США (за січень-липень 2018 року сальдо негативне – 50,1 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,59 (по Україні – 0,85), у відповідному періоді попереднього року – 0,7.

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 69 країн світу.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, до країн Європейського Союзу експортовано 47,8 % усіх товарів (січень-липень 2018 року – 39,3 %), до Російської Федерації – 11,6 % (23,5 %).

Найбільші обсяги експортних поставок здійснювалися до Білорусі – 17,5 % від загального обсягу, Чехії – 11,0 %, Польщі – 10,5 %, Франції – 10,1 %, Узбекистану – 5,9 %, Індії – 4,2 %.

Валютна виручка від експортних поставок паперу та картону у січні-липні 2019 року становила 30,2 млн дол. США, або 30,6 % експорту всіх товарів, продукції хімічної промисловості – 16,3 млн дол. США (16,5 %), приладів та апаратів оптичних, фотографічних – 10,1 млн дол. США (10,2 %), текстильних матеріалів та текстильних виробів – 9,8 млн дол. США (9,9 %), жирів та олії тваринного або рослинного походження – 9,7 млн дол. США (9,8 %).

Серед країн-торгових партнерів експортні поставки найбільш зросли до таких країн як Чехія, Білорусь, Франція, Узбекистан.

З країн ЄС імпортовано 22,4 % усіх товарів (у січні-липні 2018 року – 22,7 %), з Російської Федерації – 63,3 % (65,2 %).

Найбільші імпортні надходження, крім Російської Федерації, здійснювалися з Німеччини – 6,6 % від загального імпорту, Франції – 4,8 %, Польщі – 4,4 %, Саудівської Аравії – 3,9 , Китаю – 3,3 %.

Найбільші імпортні надходження в товарній структурі склали: мінеральні продукти – 74,0 млн дол. США, або 44,5 %, продукція хімічної промисловості – 25,5 млн дол. США (15,3 %), полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 18,0 млн дол. США (10,8 %), маса з деревини – 16,4 млн дол. США (9,8 %).

Оборот зовнішньої торгівлі послугами у I півріччі 2019 року склав 28,2 млн дол. США і порівняно з аналогічним періодом 2018 року збільшився на 15,3 %.

Обсяги експорту та імпорту послуг становили відповідно 15,6 млн дол. США (збільшення порівняно з I півріччям 2018 року на 5,5 %) та 12,6 млн дол. США (збільшення на 30,3 %).

Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 3,0 млн дол. США (I півріччя 2018 року позитивне – 5,1 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 1,2 (I півріччя 2018 року – 1,5).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 84 країн світу.

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, експорт послуг до країн Європейського Союзу становив 20,2 % від загального обсягу експорту послуг (I півріччя 2018 року – 15,9 %).

У загальному обсязі експорту послуг найбільша частка припадала на ділові послуги (82,6 % від загального обсягу експорту послуг), з яких 97,4 % складали наукові та технічні послуги.

Імпорт послуг від країн Європейського Союзу становив 70,7 % від загального обсягу імпорту послуг (I півріччя 2018 року – 8,7 %).

У структурі імпорту послуг переважали послуги, пов'язані з подорожами (21,5 %) та ділові послуги (10,3 %), з яких 74,6 % складали наукові та технічні послуги та 20,5 % професійні та консалтингові послуги.

6. Стан розвитку споживчого ринку.

Оборот роздрібної торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) у січні-серпні 2019 року склав 6401,5 млн грн, що у порівняннях цінах становить 113,7 % до січня-серпня 2018 року.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, що здійснюють діяльність із роздрібної торгівлі, у січні-серпні 2019 року становив 3191,0 млн грн, що у порівняннях цінах становить 106,3 % до січня-серпня 2018 року.

Індекс споживчих цін на споживчому ринку Луганської області у серпні 2019 року до грудня попереднього року становив 102,9 %, що на 0,2 в. п. більше загальнодержавного (по Україні – 102,7 %).

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики, у серпні 2019 року на споживчому ринку області ціни на продукти харчування та безалкогольні напої в цілому залишились без змін. Разом з тим на 49,3 % подорожчали яйця, на 1,8 % – шоколад, на 1,3 % – молоко, на 1,1 % – м'ясо та м'якопродукти, сметана, на 0,7 % – рис, олія соняшникова, на 0,6 % – макаронні вироби, кисломолочна продукція, масло, на 0,5 % – продукти переробки зернових, на 0,3 % – сир і м'який сир (творог), чай, на 0,1 % – риба та продукти з риби, кондитерські вироби з цукру. Водночас на 9,0 % стали дешевше овочі, на 6,8 % – фрукти, на 3,2 % – цукор, на 0,7 % – сало.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 1,9 %, у т.ч. тютюнові вироби – на 3,0 %, алкогольні напої – на 0,9 %.

Одяг і взуття подешевшали на 4,2 %, зокрема, взуття – на 5,6 %, одяг – на 3,2 %.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зменшилися на 0,8 % головним чином за рахунок зниження цін на природний газ на 4,4 %. Водночас ціни на утримання та ремонт житла зросли на 0,1 %.

У сфері охорони здоров'я ціни знизились на 0,2 % за рахунок зменшення цін на фармацевтичну продукцію, медичні товари та обладнання на 0,4 %. Водночас ціни на послуги лікарень зросли на 1,2 %, амбулаторні послуги – на 0,5 %.

Зниження цін на транспорт у цілому на 0,8 % спричинено головним чином здешевленням палива та мастил на 2,3 %. Разом з тим проїзд у автодорожньому пасажирському транспорті подорожчав на 1,8 %.

Цінова ситуація на ринку палива

За даними моніторингу середніх споживчих цін на товари (послуги) у серпні 2019 року середня роздрібна ціна на бензин марки А-95 становила

29,18 грн/л (середня по Україні – 28,77 грн/л) і зменшилася порівняно з груднем 2018 року на 5,2 % (по Україні – на 5,5 %).

Дизельне паливо у серпні 2019 року коштувало 28,79 грн/л (по Україні – 28,00 грн/л) та порівняно з груднем 2018 року подешевшало на 6,3 % (по Україні – на 7,3 %).

Основними причинами подорожчання товарів є:

- зростання світових цін і зовнішнього попиту на вітчизняні продукти харчування (зокрема, м'ясомолочної групи), нестабільна ситуація в тваринництві, спалахи хвороб тварин;
- скорочення площ посіву овочів «борщового набору», використання аграріями менш якісних посадкових матеріалів та дешевих засобів захисту від гризунів.

Для залучення на споживчий ринок області додаткових ресурсів продовольчої продукції, більш повного та різноманітного його насичення і задоволення потреб споживачів сільськогосподарською продукцією та продуктами її переробки, іншими продуктами харчування проводяться ярмарки за участю безпосередніх місцевих товаровиробників.

Так, у районах і містах області, з початку поточного року було проведено 597 продовольчих ярмарок, на якому реалізовано 2,5 тис. тонн продукції місцевих сільгоспвиробників на суму 48,3 млн грн.

З метою відстеження та аналізу цінової ситуації на продовольчому ринку області проводиться щодекадний моніторинг середніх рівнів цін на основні продовольчі товари на території області, підконтрольній українській владі, зокрема на хліб та хлібобулочні вироби, молоко, крупи, яйця курячі, овочі тощо (за оперативними даними міських рад міст обласного значення та райдержадміністрацій) та щомісячний моніторинг цінової ситуації на основні види продовольчих товарів на споживчому ринку області (за даними Державної служби статистики України).

Обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг у II кварталі 2019 року становив 460,0 млн грн, що на 47,4 % менше аналогічного періоду 2018 року (873,8 млн грн).

Обсяг послуг, реалізованих населенню, становив 166,8 млн грн, що на 66,6 % менше показника 2018 року. Частка таких послуг становила 36,3 % від загального обсягу реалізованих послуг.

На зменшення загального обсягу реалізованих послуг, порівняно з відповідним періодом минулого року, вплинули зміни у формуванні сукупності одиниць державного статистичного спостереження щодо основних показників економічної діяльності підприємств сфери нефінансових послуг.

7. Аналіз ситуації у житлово-комунальному господарстві.

З початку 2019 року населенням області за житлово-комунальні послуги сплачено 1328,1 млн грн.

Рівень сплати становив 81,3 % від нарахованих сум, у тому числі:

газопостачання – 78,1 %;
 тепlopостачання – 95,3 %;
 водопостачання та водовідведення – 68,0 %;
 утримання будинків і споруд та прибудинкової території – 85,3 %;
 вивезення побутових відходів – 85,6 %.

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг на 31.08.2019 склала 1705,7 млн грн.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, на кінець серпня 2019 року заборгованість населення зі сплати за постачання природного газу становила 1018,0 млн грн, за централізоване опалення та постачання гарячої води – 430,0 млн грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 115,2 млн грн, за централізоване постачання холодної води та водовідведення – 122,8 млн грн, за вивезення побутових відходів – 19,7 млн грн, за постачання електричної енергії – 68,3 млн грн.

Середні нарахування за житлово-комунальні послуги, з урахуванням електроенергії (із розрахунку 150 кВт·год), на одного власника особового рахунку в серпні 2019 року становили 562,1 грн.

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 та від 27.06.2003 № 976 у січні-серпні 2019 року з населенням було укладено 1254 договори щодо погашення реструктуризованої заборгованості на загальну суму 6783,2 тис. грн. Сума внесених платежів, з урахуванням довгострокових договорів, становила 9131,8 тис. грн.

8. Аналіз соціальної сфери

8.1. Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення в Луганській області (за оцінкою) на 1 серпня 2019 року становила 2143142 особи.

Впродовж січня-липня 2019 року чисельність населення зменшилася на 8691 особу, у т. ч. внаслідок природного скорочення на 6572 особи і на 2119 осіб – за рахунок міграційного скорочення.

8.2. Доходи населення

Середньомісячна заробітна плата в розрахунку на одного штатного працівника, без урахування частини зони проведення антитерористичної операції, за січень-серпень 2019 року склала 8439 грн.

Середня заробітна плата штатних працівників за серпень становить 8938 грн, що у 2,1 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (з 01.01.2019 – 4173 грн), порівняно із липнем 2019 року розмір заробітної плати зменшився на 3,8 %.

Індекс реальної заробітної плати за січень-серпень 2019 року у порівнянні до відповідного періоду попереднього року становив 108,4 %.

Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати (без урахування структурних одиниць підприємств, які звітують до органів державної статистики в інших регіонах України) на 01.09.2019 склала 490,6 млн грн.

Заборгованість із виплати заробітної плати працівникам економічно активних підприємств на 01.09.2019 склала 143,4 млн грн, що становить 29,2 % до загальної суми.

За даними Головного управління статистики у Луганській області, на початок вересня поточного року основна частка суми заборгованості економічно активних підприємств припадала на промисловість (77,9 %) та будівництво (15,4 %).

За інформацією Головного управління Пенсійного фонду України в Луганській області, кількість пенсіонерів на території, яка підконтрольна органам української влади, на 01.07.2019 склала 341,3 тис. осіб.

Обсяги власних надходжень, що спрямовуються на виплату пенсій за серпень поточного року – 231,6 млн грн.

Обсяги дотацій з держбюджету на покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду України на виплату пенсій за серпень поточного року становить 436,6 млн грн, у тому числі: загальний фонд – 436,1 млн грн, спеціальний – 0,5 млн грн.

Фактична потреба в коштах на виплату пенсій у серпні 2019 року становить 2458,6 млн грн.

Заборгованість по виплаті пенсій на 01.09.2019 відсутня.

8.3. Ринок праці

На ринку праці намітилися позитивні тенденції щодо зростання зайнятості та скорочення безробіття населення області.

За даними Державної служби статистики України, чисельність зайнятого населення у віці 15-70 років по Луганській області за січень-червень 2019 року становила 301,6 тис. осіб. Рівень зайнятості населення по Луганській області склав 58,4 % (січень-червень 2018 року – 56,6 %), рівень безробіття – 14,2 % (аналогічний період 2017 року – 15,4 %).

Упродовж I півріччя 2019 року роботодавці проінформували обласну службу зайнятості про заплановане масове вивільнення 1,4 тис. працівників, що у 4,5 рази більше ніж у I півріччі 2018 року. Серед осіб, попереджених про вивільнення, 27,8 % – працівників сфери постачання електроенергії, газу, пари, 23,3 % – державного управління й оборони; обов’язкового соціального страхування, 20,5 % – охорони здоров’я та надання соціальної допомоги, 9,2 % – освіти, 6,7 % – працівників професійної, наукової та технічної діяльності.

Протягом звітного періоду послугами Луганської обласної служби зайнятості скористалися 17,1 тис. громадян, з яких статус безробітного мали 14,5 тис. осіб.

Спостерігається позитивна тенденція щодо подачі роботодавцями вакансій до обласної служби зайнятості. Зокрема, кількість роботодавців, які співпрацювали з центрами зайнятості області, зросла на 10,6 % та склала 2,4 тис. Кількість вакансій у базі даних служби зайнятості Луганської області також збільшилась (на 6,7 %) до 12,4 тис. од.

За сприянням центрів зайнятості області працевлаштовано 10,6 тис. осіб

(на 848 осіб, або 8,7 % більше, ніж за аналогічний період минулого року), зокрема, 46,7 % з них було працевлаштовано оперативно до надання статусу безробітного.

На нові робочі місця з компенсацією роботодавцю єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працевлаштовано 271 безробітна особа, в тому числі 78 осіб, що недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці та 193 особи на нові робочі місця в пріоритетних видах економічної діяльності.

Для розвитку підприємництва та стимулювання самозайнятості безробітних громадян впродовж січня-червня 2019 року в центрах зайнятості Луганської області одноразову виплату допомоги по безробіттю отримали та відкрили власну справу 38 безробітних осіб, з них 9 осіб (23,7 %) – демобілізовані військовослужбовці, які приймали участь в АТО (операції об'єднаних сил). Для своєї підприємницької діяльності вони обрали діяльність у сфері права, виробництво хліба та хлібобулочних виробів, будівництво, вантажний автомобільний транспорт, виробництво дерев'яних будівельних конструкцій, діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту, розведення тварин, вирощування овочів, діяльність страхових агентств, професійну, наукову, технічну діяльність, обслуговування наземного транспорту, механічне оброблення металевих виробів, роздрібну торгівлю, надання послуг перукарнями та салонами краси, діяльність із забезпечення фізичного комфорту, постачання готових страв для подій тощо.

З метою оперативного і якісного вирішення питання працевлаштування безробітних, в тому числі соціально вразливих категорій, Луганським обласним центром зайнятості проводиться активна політика на ринку праці. Протягом січня-червня 2019 року послуги з пошуку роботи отримали 5,5 тис. осіб з числа соціально вразливих категорій, за сприянням служби зайнятості працевлаштовано кожного другого або 2,8 тис. осіб цієї категорії.

Послугами Луганської обласної служби зайнятості у звітному періоді скористалося 386 осіб з інвалідністю, працевлаштовано 162 особи даної категорії або 42,0 % від загальної кількості осіб, які звернулися до центрів зайнятості. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 58 осіб з інвалідністю, професійне навчання за направленням служби зайнятості проходили 28 безробітних осіб вищезазначеної категорії.

Особлива увага спеціалістів служби зайнятості приділяється особам, тимчасово переміщеним з окупованих територій та районів проведення АТО (ООС). Протягом I півріччя 2019 року послуги обласної служби зайнятості отримала 931 внутрішньо переміщена особа, працевлаштовано 288 осіб. Відповідно до ст. 24' ЗУ «Про зайнятість населення» 55 внутрішньо переміщених осіб працевлаштовано з компенсацією роботодавцям витрат на оплату праці. Профнавчання проходили 79 осіб цієї категорії та 66 осіб брали участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру.

Протягом січня-червня 2019 року 481 демобілізований військовослужбовець, що брав участь в антитерористичній операції (ООС),

Продовження додатка

отримував послуги обласної служби зайнятості щодо працевлаштування, профорієнтації, перенавчання та допомоги у відкритті власної справи.

Працевлаштовано 100 осіб даної категорії, з них 9 осіб отримали одноразову виплату допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності та 3 особи працевлаштовано з наданням виплати компенсації роботодавцю у розмірі єдиного внеску. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 34 колишніх військовослужбовця та 59 осіб проходили професійне навчання за направленням служби зайнятості. Всім учасникам антитерористичної операції (ООС) надано профорієнтаційні послуги, що спрямовані на їх соціальну адаптацію та вибір цивільної професії.

Завдяки роботі Консалтингових центрів постійно удосконалюється система інформаційного та консультивативного обслуговування осіб з питань організації та провадження підприємницької діяльності. Протягом I півріччя 2019 року в Консалтинговому центрі, який працює на базі Сєверодонецького міського центру зайнятості, було надано 218 індивідуальних та 13 групових консультацій, проведено 34 заходи, як то семінари, дні відкритих дверей, наради тощо, які відвідали 337 роботодавців міста, 16 заходів для 214 зареєстрованих безробітних. З січня по червень 2019 року Консалтинговим центром Старобільського районного центру зайнятості було надано більше 128 індивідуальних консультацій, як юридичним так і фізичним особам.

На базі Лисичанського міського та Кремінського районного центрів зайнятості функціонують студії підтримки бенефіціарів, зокрема, вимушених переселенців «БізнесСтарт», діяльність яких спрямована на залучення представників міжнародних донорських, волонтерських, громадських організацій, що займаються відновленням нормальної життедіяльності на постраждалих внаслідок військових дій територіях, інтеграцією ВПО та зміщенням соціальної згуртованості.

З метою популяризації послуг, які надає обласна служба зайнятості, роз'яснення змін в законодавстві в пресі та на WEB-ресурсах протягом I півріччя 2019 року розміщено 616 інформаційних матеріалів. Підготовлено 288 виступи на радіо та телебаченні.

На 01.07.2019 на обліку в Луганській обласній службі зайнятості перебувало 5,5 тис. безробітних громадян, з них 74,1 % отримували допомогу по безробіттю.

9. Аналіз розвитку малого підприємництва

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області та Головного управління Державної фіiscalної служби у Луганській області, мале підприємництво області станом на 01.01.2019 було представлене 23223 діючими суб'єктами, із них:

- 443 малі підприємства (на рівні попереднього року);
- 2797 мікропідприємства (на 1,3 % більше попереднього року);
- 19983 фізичних осіб – підприємців (на 11,7 % більше попереднього року).

За рахунок створення нових суб'єктів малого підприємництва у 2018 році їх загальна кількість у порівнянні з попереднім роком збільшилась на 10,1 %.

Кількість суб'єктів малого підприємництва (з урахуванням мікропідприємств) у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення склала 108 одиниць.

У малому бізнесі було зайнято 47,8 тис. осіб, що становить 49,7 % від загальної чисельності зайнятих суб'єктів господарювання, в тому числі:

- на малих підприємствах та мікропідприємствах – 15,9 тис. осіб, що на 6,6 % менше показника попереднього року;

- фізичних осіб-підприємців та найманих ними працівників – 31,9 тис. осіб, що на 12,4 % більше попереднього року.

Малими підприємствами (у т.ч. мікропідприємствами) у 2018 році реалізовано продукції (товарів, послуг) на суму 12 млрд грн, що склало 30,2 % від загального обсягу реалізованої продукції та порівняно з 2017 роком збільшення склало 9,2 %.

Станом на 01.01.2019 року за єдиним податком працювало 15324 суб'єктів підприємницької діяльності, загальна сума надходжень від сплати податку склала 323,9 млн тис. грн, що на 14,8 % більше ніж минулого року.

Підтримка розвитку підприємництва в області здійснювалася відповідно до заходів Регіональної цільової програми розвитку та підтримки малого і середнього підприємництва на 2018-2019 роки» (далі – Програма) та аналогічних міських і районних програм.

У 2018 році на реалізацію заходів Програми фактично використано 10522,8 тис. грн, з них: з обласного бюджету – 500 тис. грн, інших джерел – 10022,8 тис. грн. На реалізацію міських і районних програм розвитку та підтримки підприємництва використано 9931,42 тис. грн, з них 1111,6 тис. грн – з місцевих бюджетів.

З метою залучення додаткового капіталу для розвитку і підтримки діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва (далі – МСП) здійснюється фінансово-кредитна підтримка. Відділеннями ПАТ «Державний ощадний банк України» та АТ КБ «Приватбанк» надано 200 суб'єктам підприємництва кредитів на суму 156,24 млн грн.

Облдержадміністрацію вперше запроваджено механізм фінансової підтримки суб'єктів МСП у вигляді часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами, отриманими у банках на реалізацію проектів. Суб'єкти підприємництва на конкурсних умовах отримали з обласного бюджету фінансову допомогу у сумі 500,0 тис. грн.

Налагоджена співпраця з міжнародними організаціями та програмами, які діють на території області. Інформація про грантову допомогу ПРООН в Україні (ПРООН), Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), Міжнародної організації з міграції (МОМ), Норвезької ради у справах біженців (NRC), Данської Ради з питань Біженців (DRC) доводиться до підприємницьких структур області. Як результат, у минулому році 27 підприємців отримали гранти від NRC, 99 – DRC та 10 – від ПРООН.

Місцевими органами виконавчої влади надавалася необхідна матеріально-технічна допомога суб'єктам МСП. Вживалися заходи щодо спрощення процедур передачі нерухомого майна в оренду, виділення земельних ділянок, отримання дозволів на будівництво та реконструкцію об'єктів, перегляду ставок та пільг з орендної плати для підприємців-початківців і тих суб'єктів підприємницької діяльності, що працюють у пріоритетних напрямах на пільгових умовах.

Підприємницьким структурам протягом року передано в оренду 235 приміщень загальною площею 104,9 тис. м².

До участі в регіональних закупівлях було залучено 878 суб'єктів МСП. За результатами укладено 2 014 договорів на загальну суму 259,2 млн грн.

Для спрощення процедури започаткування підприємницької діяльності в області діяв 21 центр надання адміністративних послуг області (далі – центри), із них: 11 районних, 4 міських та 6 центрів, які обслуговують об'єднані територіальні громади (далі – ОТГ).

Протягом 2018 року через центри суб'єктам господарської діяльності та громадянам надано 357,3 тис. адміністративних послуг, що на 20,4 % більше попереднього року. В середньому за місяць надавалося 31,7 тис. послуг.

За сприяння Програми «Відновлення і розбудова миру» ПРООН Україна та при фінансовій підтримці Європейського Союзу у 2018 році розпочали діяльність 4 новостворені центри ОТГ. Три діючі центри перемістилися до сучасно відремонтованих приміщень, забезпечених необхідною оргтехнікою. Ще у двох центрах здійснено ремонт приміщень і придбано необхідні меблі та обладнання.

Крім того, придбано та передано центрам 10 мобільних кейсів для надання послуг «на дому».

В області інфраструктура підтримки підприємництва представлена 9 бізнес-центрами та 13 інформаційно-консультивними установами. Створено 38 громадських об'єднань підприємців.

При облдержадміністрації створена регіональна рада підприємців. Ще 20 консультивно-дорадчих органів з питань розвитку підприємництва діють при міських радах міст обласного значення та райдержадміністраціях.

Підприємці області у 2018 році були учасниками 4-х міжнародних форумів, 5-ти виставково-ярмаркових заходів міжнародного і національного рівня та 5-ти міжнародних місій. Результатом стало налагодження ділових зв'язків з новими партнерами, розширення ринку збуту власної продукції як в Україні, так і поза її межами.

Як приклад, в партнерстві з ПРООН у рамках XVIII Міжнародного економічного форуму «Львівщина – хаб можливостей!» проведено виставку «Схід-Експо 2018» у місті Львові. Луганщину представили 26 підприємств машинобудівної, хімічної, целюлозно-паперової, легкої та харчової промисловості.

За інформацією органів місцевого самоврядування та райдержадміністрацій у 2018 році в області за рахунок МСП створено 2095 нових робочих місць.